

[Krag.]

konkurrencen her i landet ikke er tilstrækkelig virksom, med andre ord: skulle skylden være erhvervslivets? Eller, hvis dette ikke er tilfældet, er årsagen da at finde i regeringens politik? Kan det virkelig være muligt, at denne regering, bestående af partier, der så rundhåndet udstedte hele og halve løfter — vel nok mest halve løfter — til vælgerne om lavere priser, i stik modsætning hertil har ført en politik, der har virket prisfordyrende?

Lad os for at besvare dette spørgsmål se lidt på enkelte af de poster, der indgår i pristallet.

Den største enkeltstigning fra juli 1951 til juli 1952 ligger på fødevarergruppen. Alene her er udgifterne steget med 257 kr. Denne stigning skyldes som bekendt ikke udefra kommende forhold, men er udtryk for en bevidst politik fra regeringens side, en politik, der har haft som hovedlinje at tage penge fra forbrugerne og give dem til landbruget, en politik, hvis principielle hovedlinje der fra socialdemokratisk side gang på gang er blevet protesteret imod.

Prisstigningerne indenfor fødevarergruppen samler sig især om kød, flæsk, smør og æg. Derimod har der været prisfald f. eks. for den internationale vare i denne gruppe: margarinen, men prisstigningen på de centrale, her i landet fremstillede fødevarer, som her er nævnt, har været så stor, at den samlede prisstigning på et år, trods prisfaldet på margarinen, er blevet ikke mindre end de anførte 257 kr.

Det er ikke blot indenfor fødevarergruppen, at regeringen har ført en politik, som står i skarp modsætning til de løfter, de to regeringspartier gav under valgkampen i efteråret 1950. Det samme gælder for en så vigtig udgift som boligen. Dette finder dog kun ringe udtryk i pristallet, idet huslejen i nybyggeriet kun har en ret beskeden vægt, fordi hovedparten af befolkningen nu engang bor i ældre ejendomme; men ikke desto mindre er stigningen på dette område meget kraftig; huslejen for nyopførte lejligheder giver imidlertid en god belysning af den prispolitik, der er ført under den tidligere og den nuværende regering. Fra 1947 til 1950 steg huslejen i det almennyttige boligbyggeri fra 15 kr. 70 øre pr. m² til 18 kr. 45 øre pr. m², eller ialt 2 kr. 73 øre pr. m². Fra 1950 til 1952, altså på væsentlig kortere tid, er lejen steget fra 18 kr. 45 øre til 25 kr.

20 øre pr. m², eller med 6 kr. 75 øre pr. m². Hvad dette betyder for udviklingen fremover, herunder også for sikringen af et forholdsvis ensartet lejeniveau, kan dårligt overdrives.

Selvfølge har de faldende internationale priser ikke kunnet undgå også at føre til prisfald på visse områder her i landet. Det mest karakteristiske eksempel er som bekendt tekstilgruppen. Det ville imidlertid være interessant at få belyst, i hvilket omfang disse udefra kommende prisfald har indvirket på avanceniveauet her i landet. Det er jo nu fastslået, at i perioden med de stærke prisstigninger — altså perioden fra juli 1949 til juli 1951 — skete der en ikke helt uvæsentlig indkomstforskydning til fordel for de selvstændige erhvervsdrivende. I det udvalg, regeringen nedsatte vedrørende lønregulering efter pristallet, blev det påvist, at fra juli 1949 til juli 1951, hvor de udenlandske råstoffer og færdigvarer steg med 39 pct., steg den udbetalte arbejdsløn kun med 14,8 pct., medens de selvstændiges indkomster steg med ca. 25 pct. Avancerne må således have været stigende i prisstigningsperioden, og noget kunne tyde på, at avanceniveauet i hvert fald ikke er blevet mindre siden, selvom priserne på visse varer er faldet i det sidste års tid. Ifølge prisdirektoratets undersøgelser af detailavancerne indenfor tekstilbranchen er de procentvise detailavancer steget væsentligt i forhold til de suspenderede maksimalavancer og ligger betydelig højere end i efteråret 1951. Stigningen gør sig gældende for samtlige varegrupper, der kan sammenlignes, men er særlig udpræget for damekonfektion og arbejdstøj.

Disse oplysninger tyder desværre på, at ikke alle grene af erhvervslivet har ladet hele prisfaldet udefra komme forbrugerne tilgode, men at en del af dette prisfald nogle steder er blevet opslugt af forøgede avancer. Dette rimer ikke godt med regeringens forslag om yderligere indskrænkninger i priskontrollen.

Regeringens hensigt med hensyn til at gå videre med en fuldstændig afvikling af prislovgivningen er dog ikke blevet rokket af den faktiske udvikling. Tværtimod bebudede statsministeren i sin trontale, at prislovgivningen fremover skulle indskrænkes til det aftalebestemte område, suppleret med bestemmelser om særlig priskontrol med egentlige mangelvarer, og handelsministe-